

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
 Egész évre 8 kor
 Fél évre 4 -
 Negyed évre 2 -
 Egyes szám ára 20 fillér

Felolvasó szerkesztő, lapfőigazgató és kiadó:
BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fo-ulca.
 Hirdetések díjszabás szerint.
 Kéziratok nem adának vissza.

A szőlőmetszés mester-sége.

(Maurer János után közli: *Vihar Győző*.)

Azt tartja Maurer János, hogy: „Szőlőt metszeni könnyű, de jól metszeni nehéz”. Sokan lehetnek és tényleg vannak is szőlősgazdák közt, kik metszik szőlőiket anélkül, hogy a metszésnek okát és módját ismernék; egyszerűen mert ez szokás. Megfogadják a metszőket; megmutatják nekik a megmetszendő területet; el is töltik azok társaságában az egész napot; teendőiknek ismerik a napszamosokat ellenőrizni; de csak a végből, hogy azok dolgozzanak; hogy ne lopják a napot; de egyébként munkalataikat ellen nem őrzik s jó nekik a munka, miként azt a napszamosok elvégzik; nem is gondolnak arra, hogy az rossz, szörnyű veszedelmes is lehet; hogy a szüretelés eredménye főleg a metszéstől függ.

Azt nem is említet, hogy metszeni aként is lehet, hogy egy csepp bört sem szüretel a gazda, mert aki képes tudatosan így metszeni, az már ugysz gyakorlati metsző és az képes aként is metszeni, hogy bőséges szüret is legyen; de ha ez áll, akkor ugysz lehet metszeni, hogy ennek folytán a gazda ugyanazon a területen 10 hektoliter helyett 100 hektoliter termést nyer; ami természetesen óriási különbség; és emez eredmény a metszésben való jártasságnak köszönhető; amivel pedig ritka napszamos

disekedhetik még ha egyébként lelkiismeretes munkát is szándékozik végezni.

Ezert a metszés mesteriségét minden szőlősgazdának magának kell ismernie és nem szabad e fontos munkát napszamosainak ügyességére és lelkiismeretességére bízni; nem elég reggeltől napestig csak arra ügyelni, hogy a napszamosok folyton dolgozzanak; hanem azok munkáikat jósatát is ellenőrizni kell; sőt szükséges, hogy az egész munkát maga a gazda, avagy megbízott szakembere vezesse s hogy egyszer-mászor szakembere is mutogasson.

Helyes metszés mellett egy hold földterületen elérhetik 80 hektoliter termést is; míg a jelenleg túlvias metszés mellett az átlagos termést nem tehetjük holdankint 5 hektoliternél többre.

Nem vétekinz tehát önmagunk és a neuzei vagyonosodás ellen könnyelműségünkkel, hanyagságunkkal, midőn idáig engedjük jutni a dolgot s amikor egy csekély jó akarattal és fáradsággal módunkban áll változtatni a helyzetet?

Már lapunk múlt számában megemlékeztünk Maurer Jánosnak „A szőlő helyes metszése” cz. hezagtól poltó mesteri munkájáról; lássuk most, hogy mit tart a „Mester” a metszésről?

Maurer azt mondja, hogy helyes metszéssel lehet a szőlőt élettel nyújtani, erejét emelni és termőképeséget fokozni. Ezt Maurer mondja. Igazságot pedig a gyakorlati fenyesen igazolja; mert mindama szőlővidé-

kek lakói, kik Maurer utmutásai szerint metszik szőlőiket, nem tűzők a „Mester” áldani s mindennin — nap-nap után — érkeznek az elismerő nyilatkozatok és a fenyes sikerekről való értesítések.

En tehát szőlősgazdák érdekében hasznos szolgálatot végek cselekedni, amikor most a közeleg metszési idő előtt fölhívom figyelmüket a metszés fontosságára; a metszés mesteriségére és talán nem tulzok ha még azt is mondom, hogy annak „művészetére”.

Ma a fokozottabb igények közepette a régi gyakorlati szerint szőlőt művelni nem lehet; a szüretelés ideje nem a tavasz, hanem az ősz; helytelen metszéssel pedig sok gazda már tavasszal megszüretel. Hogy eme káros eredmény ne be következhessek: tudunk kell, hogy hanyfele egy éves vessző van, megmetszendő tőkénken; hogy melyik a termő s melyik a nem termő vessző; mert ha a termővesszőket tavolyjuk el a főköről és azon meghagyjuk a nem termővesszőket, igen letermészes, hogy akkor az őszön nem leend mi szüretelnünk.

De tudnak kell azt is, hogy nem minden rügyben képződik termés; és így föl kell ismerünk a termőképes rügyeket is, melyeket eltávolítanunk ismét csak nem szabad.

Vannak szőlőfajok, melyeknek vesszőin alant s melyeken magasabban képződnek a termőrügyek; az előbbiekr rövid, az utóbbiak

TÁRCZA.

Levél a másvilágból.

Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárczája.

Pontban fél tízenként órákor melibe löttem magam. Hármát számláltam össze-vissza s a negyedik számat már nem mondhattam ki, mert akkor már véresen hörgőve ott fektüdtem a szobám padlóján.

Az ablakot erős dörrenés rázta meg: — Levegőt, levegőt! — szereltem volna kiáltani, de a torkomat fojtó füst szorította össze. A mellem meli kovács műhelyi fújtatója magot emelkedett s utána eles, kegyetlen fájdalom szurt a tüdőmben. A ver baragason bugyborékol a szívem táján s én gőresösen szorítottam rá a két kezemet. Az újaim összehöfnéltek s a mel, sötét vér rájuktapadt.

Kiánt nagy lármra és futkozás támadt. A gazdasszonyom beszaladt a szobába és aztán lelekvesszítve futott ki a folyósóra.

— A nagyságos ur öngyilkos lett! A nagyságos ur megöltte magát!
 Egy pillanat alatt tele lett emberekkel a szobám. A három emeleti bérház összes családja és én finom indiai szőnyegemet taposta, amylegt egy világlágy barátom hozott keleti utazásából.
 Egy érzékeny szívű szobaleány sirt. A másó-

dik emeleten lakó kuriai bíró szakácsnéje durván felretaszította és fölényes hangon kiáltott ra:

— Itt nincs idő a siránkozásra, inkább segítségnek szegyeény.

S fölényhajolt, hogy feleljele a fejemet.
 — Megalji! ordított egy stentori hang. — Amig a rendőrség nincs itt, nem szabad hozzányúlni!

A házmaster volt.
 A szobában levők ijedten felrehozduztak. A gazdasszonyom felénkén jegyezte meg:

Házmaster ur, értesítette-e már a mentőket?
 A házmaster felelt.

— Oh, hogyné! — mondta zavartan, de azért kiszaladt.

Vátozsinának látszott, hogy erről teljesen megfeledkezett.

— En, a véres runes a földön fektében iszonyú dühbe jöttem.

— A gazember! A legszükségesebből megfeledkezett.

Fel keltem kétn minden házmasterrel! Tölük itt pusztulhat el minden segítség nélkül az ember. Persze, ezért nem kap kapuzenát! . . .

Az előszobába durva eszmák kopogás hallatszott.

— Itt van az öngyilkos?
 — Igen biztos ur! Itt fekszik!
 A rendőrbiztos belépet a szobába és megnevezett.

— Bolondság! — mondta aztán foghygyról. Tekintélyt parancsoló hangon folytatta:

— Aki pedig nem tartozik ide, mehét! Egy-kettő!

A résztvevők kitolagtak s a rendőrbiztos meg megjegyezte: Ez nem színház!

Egyedül a gazdasszony maradt a szobában. Az ajio melibe húzódtól, a rendőr ráfordott:

— Hat maga kiz?
 — A gazdasszonya voltam. A rendőr gunyos odapillantást vetett rám s csak ennyit szolt.

Ugy? Hat beszéljen! Mit mondhasok én? A nagyságos ur egy szoval sem árulta el, hogy mit szándékozt tenni. Jól van!

A rendőr elővette a jegyzőkönyvét és mintha irt volna belé, szótvezett és ujra jegyezt. A buronimat irta össze. Most o volt itt az első személy.

Az gazdasszonyom és az előszobában sorongók is öt figyelmük. Engem egészen elfeledtek. De utógi. A rendőrbiztos hoztam lepett és rámkialtott:

— Hogy hívják? Mi az állása?
 Felirásztott. Zavarosnan rántémet de nem tudtam felelni. Hiszen már föleg meg is haltam.

Valaki ujra bejött a szobába. A rendőrbiztos jelentést tett neki, mire az újonnan érkezett, aki a rendőrfelügyelő volt így szolt.

Hat peszeletlen le mindent!

Vegre megözték a mentők. A két fiatal nő-vendék orvos akának talán ez volt az első esetük, izgatottan csomagtoltak ki a szerszámait. Hirtelen karbol-szag öntötte el a szobát. A sebemet lemosták és szövet bekötözték. A kötes nem lehetett jó, mert az egyik orvos félhangon azt mondta a más-

— Talán újat tennék helyébe.

pedig hosszabb, esetleg egész hosszú metzszet, szálvessző művelést igényelnek.

Meg kell különböztetni tudnunk a fiatal és az öreg fát; mert egyik bókza a termő, másik pedig a terméketlen vesszők. A termővesszőre különös gond fordítandó; ezt egy-két éven át nevelni és a termésre előkészíteni kell; ez pedig így történik, hogy a nagy kitermelt mult évi vesszőt és ama csapokat, melyek a jövő évi termővesszét hivataluk szolgáltatták, meghagyjuk a tőkén; és így metzsetünk kell a multra, a folyó és a jövő évre. Ilyen eljárás mellett általában lesz termékeny; talajunk egyenesen fogja szükségéink a tápokat; nem leendő csak talaj szilpózó, terméketlen buja hajtásunk és tőkénk sem vénül el, mert gond van fordítva annak örökös újítására is.

Nagy gond fordítandó az upon ültetett szőlő metzszésére.

Ismeretes metzszési mód a kopasz fejmetzszés, melynek azonban ma már sehol sineisen létjogosultság.

Divik a rövid csapos fejmetzszés; e metzszési móddal szőlő tökéféj nevelhető, de esetleki természet biztosít.

Ismerjük a hosszú csapos fejmetzszést. Eme metzszési módnak előnye, hogy a tökéféj soha nem öregszik meg, mert eme metzszési mód mellett folyó-váltatást ifjúítjuk azt; eme metzszési módot sok szőlőfaj szereti és a bőtermő fajokat így is kell metzsetniük.

Nemely vidéken kultiválják a felkárlikas fejmetzszést; ismerik a rajnai művelés módot; a féléves sodronyművelést; a kárlikas művelés módot karóy nélküli; a ménésvidéki kárlikas művelést; újabb pedig mindenféle kezd terjedni a Maurer-féle váltó csapmetzszés.

Eme metzszési módok mind a tökéféjes művelétek osztályába tartoznak.

Gyakorlatban van a bakmetzszés; Cvignote felkárlikas czombművelése; a felkárlikas czombmetzszés; az egykarú ivesszős czombmetzszés; Fekete felkárlikas művelete; a Quixantai metzszési mód; a Maurer-féle javított kárlikas czombművelés.

— Minek felelsz a másik. — Hiczen a körháza újra bekötözik.

Batettek egy horlágnya. A lepeson nehézen vitték le. Sok volt a kanyarodó s mentő-szolgák sztrájkja.

Kint, a kapu előtt orsói tömeg tolongott. Az utóla rendez, szállító sörpáncs és a szomszéd hazak összecsuóditul lakói.

— Szegény! szegény! — zúgot fel mögöttém, amint a horlágony a tömeg sorfalja között a mentő kocsiszívó vitték.

— Árgényben volt! — mondta sőhájta egy vén leány.

Szörháza a 78. számú ágyba fetekteték. Az agyám fele egy tablára rakták a nevetem és latnál a sebére minszaki meghatározásokat.

Az inspektező orvos megvizsgált. Mellemre hajtottá a fejet és megtapogatta az érvesemest.

Véletlen a körház igazgatója is a terembe lepett. Európai híri tanár, nagyköztentélyi sebes, de pokrózörömba ember.

— Itj beteg? — kérdezte közömbösen.

— Az inspektező referált.

— Igen 78-as szám. Érdekes sérülés. A göly a hai tudományát furta az s egy hátsó bordán lecsúszott.

A hírs tanár az ágyamhoz lepett és fölémhajolt.

— Csakugyan érdekes eset. De nem élt tovább két óránál! Mi a válság?

A betegelőpő apacza halkan mondta:

- Romai katolikus.
- Hírvák hat a tisztelőndó urat! Ennek mar csak utolsó kenet kell!
- Mosolyogtam magamban. Fúrca! Hat az a

Eme metzszési módok mind a czombművelétek osztályába tartoznak.

Ismeretes még a fedhető ferdetengelyű lugas művelés, melyen Maurer szintén javított.

Szép a redélyes metzszési művelés is.

Az emüliteléken kívül van még számos metzszési mód; de ezeket ismertetni egy lap keretén belül nem is lehet egy részről; főlöseleg is mind ezeket tudni másrésről; főleg azoknak; kik meg a leggyezsőbb metzszési módokkal sineisen tisztában.

En minden szőlőszádanak nyugodtan merem ajánlani a Maurer-féle metzszési módot; de eme módok kitanítására már nem vállalkozhatom; hanem ehelyett az érdeklődőkönk ajánlom figyelmükbe a „Mester kitűnően szerkesztés és illusztrált könyvet, melyben mindenki föllelheti azt, mire szükség van. S e kis könyvecskéből mindenki meggyőződhetik arról, hogy a szőlőt metzsetni könnyű, de jól metzsetni nehéz!

A nyúl hajtóvadászatról.*

Ira: *Vihar Győző.*

A nyúl hajtóvadászatok sikerének egyik feltetele, hogy arány legyen a puszkák és a hajtók számai közt. Ha kevés a puszkás és sok a hajtók akkor tavol esven a puszkák egymástól, sok nyúl szökik ki lövés nélkül; vagy mi még nagyobb baj: megsebesít; s eme egyedek megszűnnek a vadállományra anélkül, hogy azoknak a tulajdonságukat vehetnák; és így a sok hajtó telezdud számba is esik. Ha kevés a hajtó és sok a puszkás; több nyúl elmarad; szelesek lesznek a puszkák és így ismet több nyúl elmenekül s akárhany megsebesít.

Kikürelendő a sikertelenséget; kell, hogy a puszkások s a hajtók számai közt meg legyen a helyes arány.

Leghelyesebb a hajtók száma 100—100 lépés tavolságban állitjuk föl egymás mellett; két puszkás köze számtánk 4—5 hajtó; s ha e számmal tisztában vagyunk; helyesen megállapíthatjuk a meghajtandó területek nagyságát; legyen a hajtási forma: aréz, kör, patko, szög alakú; allo.

* Helyesnek mót lapunk janár havi számból ki-márult eme cikkely, de mint a vadasoktól hozták tanácskos közölményt, utólagosan is készegeket erődök. Szeri.

mögő; rémszíneges, vagy enéküli; erdőn vagy mezon rendezet.

Lehetnek viszonyok, hogy hajtó nem kapható megfelelő számban; aragy hogy a tulajdonos gazdálkodni akar a hajtókkal. Ilyenkor nagyon kitűnő lehet föbbleképezés előnyzetlen; de annak körülal-kában való föltámaszása igen veszedelemes, mert mindenkor a körbe kell löni, hol a hajtók ide-oda hajtókkal a nyulat; bár eme mód mellett kezele-veles, hogy igen kevés számú hajtó is kitűnő szolgálatot tehes; s mivelhogy a fölvert nyulnak nyugta is kijárója sineisen, bizonyos az is, hogy a vadászat eme módja vagyis szórakoztató; de hajtóvadászatonál a cél nem a vad zavarása s a puffogtatás; hanem az eredmény is; erre pedig a rémszíneges körülal-kában való vonása nem alkalmas mert csak keves és kis körökkel vezetnénk ki a nyulat. E helyett sokkal gyakorlatiasabb, rémszínegeset két oldal elhelyezni; s ilyen módon olyan hosszú földszalag foglalható be, mint melyen hozsznak a rémszíneges; a terület szélessége pedig függ a puszkák és az ezekhez arányított hajtók számtól, akik egymással szembeállitott állandók föl kás és minden puszkára 4—5 hajtót számítva, orsiai területet foghat be.

A hajtóvadászat eme módjánál a puszkák 100—100 lépés tavolságban egy helyen állanak, a hajtók pedig a rémszíneges közt történetek előre a puszkák arczéire; a nyúl oldalraest se jobbról, se balról ki nem tör, hanem egyelő-egyre iramod- dik a vadászok vonalának és a hajtók fölé soha nem tart, mert ezek sors sűrű, a puszkákok el- lenben nagyon ritkák; s éppen ezért itt és minden- kor két puszkás közt igyekszik meneküdni s leg- inkább ott, hol a puszkák közt a tavolság na- gyobb.

A rémszíneges lehet a vadászati előtti napon, de a vadászati napján is föllaitálni; és szokás a vadat bizonyos területre össze is szortítani; ez egy történet, hogy ama területen kívül, melvett rémszíneges köze akarunk föllaitálni, de a területet sőt tavolságát is a vadászandó terület fele minden irányból jól meghajtjuk; akkor a nyúl másnapra megörönya magát ama területen, mely nyugatban hagyottát s amelyen nyugalomra is lelt; e terület azután a rémszíneges két oldal- ról körülvéendő s itt fölléjük az ide írózt nyulatat.

A rémszíneges jó erős sodrott földön valasz- tandó, melyre minél sürűbbben feleik tollak, vagy rongyok hordozókat egy; ismert azokat a legarany- könnyen lengethessék; annál jobb, minél sürűbbben, de eleges, ha egy-egy jó lépés tavolságban is helyezték el a tollak, vagy czafatok; ezek a vad- dat az oldal kitöréstől visszatartják, ha nem túl- magasak és nem túlalacsonyok. Leghelyesebb 2—3 láb magasan húzni a rémszínegeket, melyék

iránt, érdeklődők volna, feladott minden vetkem- től. Megkaptam az utolsó kenetet.

A kövér lelki azténi, aki csak nehezen szu- szogva tudott beszélni, végül néhány vizsgálat- szót mondván, kikötött, hogy ismert azokat a legarany- imadókra. A szemésdés agyalkán a betegek hal- kán mondották utána az imadásgot.

Valahol a sárokhán egy öreg ember tápsz- kodott fél agyából. Nagy erőfeszítésbe és fájdalom- ká kerülhetett, de csak tovább erőlködött. Fel- terdelt az agyában és alhatatosan összettepte a kezét. Fehérjajú egy zsidó volt. S a kövér pap csönde- sen imadkozta:

... most és halálunk örögan, ámen!

Kilüggóan egy kőn a szeménél. Ahogy végig folyt az arczomon, egy kicsit veres, zavaros volt s én a zavart, melög könyv fátalton keresztai- tsák az összetett kezét, janbor aggastán alkaj- káltam.

És ezzel vége volt. Meghaltam. Nem akarok most fölhozni. Hiszen azért váltam meg az élettől, mert esuányán találtam azt. Meg a halálban is esuánya. Elevevolum most halálidokom minden jelenete. A rendörbízatos. . . a házimester. . . a teletési vállalkozó ember. . . a körház szolga. . . Oh, ha a grafikkó! O nyereség- ked buzott a halálomból. Igaz, hogy csak három forintot kaptam. . .

Igen, újra látom a lelek szemeim át testi porhüvelyem utolsó vonáglatását és most, hogy osztály részemül jutott az élel élet, innen, a más- világból izenem, hogy nem bánom, amit tettem.

Csunya, utalatos az élet és meg kell halnia az embernek, hogy végre egy öröknök hullósan k a szeméből. . .

PAKOTS JÓZSEF

híres orvos tudomány? Hiszen azt én már előlök is tudtam hogy meghalok. Valami végtelen meg- nyugvást éreztem. A fájdalom is lecsillapult és szilbában akaratnókülli gyöngeség lepett meg. Vártam a halált.

Majd utolsó hang riasztott fél. Valaki fölem hajoltés figyelte az arczomat. A körházi szolga volt.

— Ennek már lefutjuk! — mondta aztán meggyőzően.

Hát meghal? — kérdezte egy bizonytalan hang.

— Meg.

A bizonytalan hang újra fölcsendült:

— Pompás! Eszerint el fogjuk temetni. De barátom, ne feledkezzél meg rólan! Hiszen tudja hogy melyik temetőzsinke vállalat emberen vagyok. Ha első osztályú temetőre lesz szüksege, magától forintot kap, ha második osztályúra, hármát. . . É a provizoriom. Erdi?

Tompaan szórólökötöl a fölemre a haagok. De fölfelrakták bennem azt a kis vért, ami meg ki nem folyt és rettettedes föld fogott el.

— Ezek tehát a bőrdómé alkundák!

Feloldítottam. Vad rikaeselő kiállítás törtém, a mellem nagyot enyelkedett s egyzserre mintha kettévágta volna, felszaktat rólam minden kötelet. E sebémből és az ajkám közlél halos, sötét vér buzórlökötöl elő.

Hozzámszaladtak.

— Haldoklik! mondta egy mellegebb érzesű apácza.

— Hamar a tisztelőndó urat!

Jött is már. Közömben a szentséggel: fehér tisztára mosott karizmok.

Megnézett és aztán anélkül, hogy búncim

40–50 fő között hosszabban egy-egy fára tekerendő föl-őről alakjában, s a kifeszítésnél egy erőslebb karához erősítendő azok egyik vége, a közepén pedig olyan grengyebb botocskák hasznalándók és szurandók le egyes vonalban egymás után a földbe, melyeknek felső végük egy-egy sodrony kámpó van, amellyre a remzsinog egész könnyen és gyorsan befellesszik. A felállításnál 2–3 lábnyal talló a földbe toltatnak, a többi pedig egyenes irányban előre iparkodik a palacsákak-ál, azokat 1–1 méter távolaságban elég erősen leszurkálja, esetleg le is veri a földbe; de úgy, hogy azok meg a zsinor terhe alatt se dőljenek ki, mert akkor ilyen részekben a vad kiszökik. Egy-egy hajtó 15–20 remzsinogtartó palacsákát elkészelt; s ügyködve arra, hogy remzsinogmunkalattal a két oldalon egyenlő időben kezdje meg a végződenek is a remzsinog másképp vége szintén erősebb karhoz erősítendő, hogy a remzsinogok egymáshoz vezetőire van szükség, az magától értődő; de; és amint a remzsinogok kilúzóak, azok két vége közt a hajtót általánok föl s azok egyenlő körökben és egyenes vonalban kezdjük meg a hajtaszt; így haladva, a nyulak hamar puska elé jönnek, mert a gyengésekkel első lövés; nem úgy, mint a többi hajtási módoknál, hol egy darabig előre iparkodnak, s mikor latják, hogy elől veszély van, akkor megfordulnak és csak így rontanak a puskáknak. Remzsinogel a nyul vissza nem fordulnak, hanem mindig előre törtel a vadaskok arcvonalának. Es főleg az elsők eljegyesse lordítandó mert ezek legtöbbje himpeldián; ezek ugyanakkor gyorsabban és iparkodnak is a hajtók előtt, s ezek előjéte az első vadalkonnyra; mert a főtök kánnal gátolja a szaporadást egy részről; de meg utalatos betegségeket terjeszt is ezek másrészt; a nyul rendkívül buja természeti levén, a parosadás által folyton úzi-veri egyik a másikat, sok megfakósodik, megfranszódik; ilyen beteg jóságok fogyasztása pedig csak a jobb izlésvárára történhetik s kollemlend, bádos izék is.

Egyeknél pedig vadásztan regula az első ilyen jelentékek nyulakat jól ezbeba vennit; mert harmadik hajtasztai módja is a him egyenként jeleneknek első sorban:

Érdekes hajtasztai mód a patkó alakra rendezett is, melynél a vadaskák a hajtókálk legyest; helyezték el s azokkal együtt haladnak folyton a két vezető után, kik vagy a poznavat, vagy a honnal már eleve megjelölt helyen jönnek össze, azonban azután lassan-lassan visszafelé térnek míg szabályos kör nem képződik, melyből, ha már az nagyon kicsiny, a vadaskók piktarándok az addt jelre; helyükön megállanak; s e pillanatnál fogva már a körbe helyén nem szabak; hanem csak meg a vadaskók körét is elkértilt nyulakra lödhetnek.

A hajtaszt egyes formánálán a vezetőnek jó helyt ismerettel bíróknak és ügyes lövészeknek kell lenniük; esetleg ilyenek adandók melletjük, hogy a kezdetben felejük igykvő nyulak a hozagom ki nem lövethessenek az hogy a kánnaluk meg ne menekedhessenek.

A szög alakú hajtasztai is (angol mód) együtt haladnak a puskások a hajtókálk; de ide sok hajtás szükséges, mert a két oldalon egyáltalán nincsen puskák; az oldalok merőben hajtók foglalkal el és pedig olyan sürűen, hogy a vad csak az oldal két bővebb helyén csak s mikor az oldal két végé a kijelölt helyen megtörtik, hogy a hajtók formális négyzetig állítsanak; s ezenük szükséges meg a puskások sorában is minden puskák közelében egy-ekét hajtó; mert ha a négyzetig bezáródott és a hajtók már visszafelé tartanak, a puskásokra olyan önével és hirtelen tő a vad, hogy egyik-ek seleg nélkül nem grýzók meg a gyors lövészeit; nekik hajtaszt és válogatható puskáká föltilten szükséges van.

A többi említett hajtvadászatot mind ismeretesnek, hgyesem érdekes, eme azokkal bővebben foglaljuk, de amit mindenkinek, mint általában követendő szabályt, ajánlathok, hogy idgon területek irányában a szleken csak ne rendezzen hajtasztokat; ne a már meghajlott területek fele sem; igyekezzünk a hajtasztokat mindkét be és a meg meghajlott területek fele inteni; soha se hajtasztunk dombról völgy felé, na csak tehétjük; az oldalok támasos mindenkor egy-ekét puskással följárunk; irányban igen támasos, ha a hajtók közé néhány puskát is osztunk; és, mert ha a hajtók sebb nem tartanak, hogy ha lármával halatnak, ha a vadaskók zvonognak, vagy ha ezek szimatják kaptá a vad kedvezetlen szelben, akkor a vad

visszartér s a hajtók közé beosztott puskásokra vár szep foladát.

Ezeket külön lebetelget tart sorokkal, mivel kevesebb neszszel, lassan, futóvezetve, vagy halk enekkel; erődekbenek, bokros helyeken a fák megfogottatasával, a bokrok megvergetésével törtéjenk a hajtaszt; így a vad szökők a hajtók előt és a vadaskók. A vadaskók legyenek nyugtaldak, esendes nagtatartanak, elrek, olyan szemek és fülek; ne köhölésjenek, ne mozogják fölöslegesen, főleg ha rókát akarnak ejteni, mely a legesekelőbb neszre, gyamra is mar igyekszik menteni irháját; nyul hajtvadászatok alkalmával, főleg pagonnyok, vagy vízmosas árkokban, róka igen könnyen kerül a hajtasztokba és a rókák szökők a hajtasztok jelenekjé; aig; hogy a hajtók megkezdők a kálakat; a rókákna már szökők; és akárhánykor minden nesz nélkül megjelenik a puskák előtt s ki nem tőr, ha legesekelőbb gyamatst is eszlel. Többiszr hallható amint a száraz leveles zörgő anyomában; ez mindig jó jel, s annyit tesz, hogy a koma nem gyanakszik, de ha megszünk a zörgé, akkor a róka szemléskedik. Gyakran a fekete róká, a sajakó larmája szökők a rókák szökők jelzője; mert ilyen is nagyon mozdatlannak és nesztelmeknek kell lennie a vadaskún, mert a róka is tudja, hogy eme hangok az ő árulói szöktek lenni s erősen szemléskedik.

Végül meg csak azt említen meg, hogy a nyul, de minden zörmes vad is, ha csak alkalma van, az erődsé-fee igyekszik menekülni; ha tehát mozókban olyan helyeken halatnak, hol a közelben erdőség van, akkor a puskásokkal az erdőbelen állítsuk föl; mert ha emez oldalon a hajtók álltak föl; akkor a vad legnagyobb része a hajtók közt tőr lövés nélkül az erdőbe.

Bevezetőben egy-egy hajtaszt, a nyulak összezámlalándók és minden puskának kötelezése az általa eljeltétek számita bemenandó; igaz, hogy e mennyiség ritkán áll elő, de a hajtók megké többesége ellenöröztek manipulációkban, mire minden vadaskún felügyelni szigorú kötelezése. A nyulakból, az összezámlalás alkalmával, a viz ki-erésztendő.

A vadaskót többet napot pedig tanasos a megvádszótt területeket és azok környeiket is kutyákkal jól összeresztetik; vagy a metalan elmaradtok s a megsebbézt egyeket is meg terítések kerüljenek a pedig nemcsak azért, hogy ezek a vadaskók nezzé kárba ne vesszenek, de azért is, hogy a karkonyon vadak esáletke, mely őket esetleg állandóbb tartozásukra is esábitathat, ne leljenek.

Igen sok függ hajtvadászáskokon meg a rendtől, mi természetesen a rendezőtől és a hajtók gyakorlatosságától elválaszthatlan; azért a rendezést mindenkör alosz erőt egyene kell bíznai, akiknek vala hajtvadásztól egyes esábitásokra azért tanul, illetve egyséket ityennek képezni; s ennek nem a helyszínen és nem a vadasztat napján, hanem meg otthon és a vadasztat megelőzőig kell megtörténie.

HIREK.

— **Halalozas.** Adorján Pál lakatos és földbírótos f. h. 4-én életének 67. évében elhunyt. Temetése f. h. 6-én nagy részvel mellett ment végbe.

— **Korcsolya Egyesület tanczestelye.** Ertesúlesínek szerint a helybeli korcsolya-egyesület f. h. 23-án a helybeli tanácsostól kért szent tannal, illetve egyséket ityennek képezni; s ennek nem a helyszínen és nem a vadasztat napján, hanem meg otthon és a vadasztat megelőzőig kell megtörténie.

— **Kinvezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Fehér József nagykanizsai kir. törvényszéki ügyfőzőt a nagykanizsai kir. törvényszékhez jogyzóvezeve ki.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Medveh Ika aki a Táske-fee rendelőben volt alkalmazva, f. h. 6-án a mérgezőnarhoz nyult. A fiatal leány az orvos nagy dacára csakhamar megszervevett. Temetése f. h. 6-án nagy részvel mellett ment végbe. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Farkasok a vidéken.** A mult hét folyamán erdei munkások a eszestri hatáiban három farkasok eszlettek, a munkások közeldése a farkasok megfogására alkalmat adott. **Ért felítők kor. negy hold földét.** Ocskay Rudólf pápai bíróként árvérezte a napokban a Delznai Takarékpénztár s kedrezőbb erduenyéne és érese vezetve az árverés kisebb parcellák szerint törtent.

Mindjárt az első négy holdért egy kigánda olyan art ígert be, hogy az nemcsak az összes terület fedezte, hanem teljesen helyredlítottá volna a földmenten birtokost, természetesen, ha a vörök módjában is lett volna a vetelét befizetni. — A nagy hold nagysága parcellázott a gavaller árverező az első szóra nem kevesebb mint 1.500.000 koronát ígert, mely ajánlat folytan Ocskay az árveres fölébírására Mauthner Odón es, az árveres tisztelteset kört. De a csallgás nagy sikert, mert a hitelezők az ígertet nem fogadták el közzepzének és tovább árvezetették a birtokot. (Zala).

— **300 gyermek kitüntése.** Érdekes mozgalom indult meg tavalyi Budapestén, hogy az iskolás gyermekekkel szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. — Ezen nagy jelentőségű események előhárászta Mauthner Odón es. és kir. udvari magkeszlekedő, aki 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelés gyermekek közt, most pedig díszes erremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolat virágokat mutattak be. Mint értesülünk e hísten ismét 5000 errem jaczintot osztott ki közöttük Mauthner Odón, kinek a kérészet terén már anyai áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttik köszönhetőleg. Mauthner nemcsak a kiemelt áldozatos részvevő, hanem nagyvannak kitűnő minőségbe teres is részszolgái az általános elismerésre és büszkén vállaltjuk, hogy Európa harom elsőrangú és legnagyobb magkeszlekedőnek egyike Mauthner Odón. — T. olvasónk b. figyelembe ajánljuk legújabbán megjelent igen gazdag tartalmú képes maggyarozékok, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek.

— **Kia telepas a postán.** Egyik közeli postahivatal beépés a paraszt szuhanc, aki azon megbizást kapt, átalakítá aholt nincsen postahivatal, vegyen az őt vele addit levélre halmazt, rendezza azokat a hortikora és dobja be őket a szelvényre. A legyeket eleget tesz a megbiztatásnak, megvevői az őt bőveleg, és azokat szépen fölörgeztja. Majd köröznie a szobában, — megedelgett moosely jelen meg ajkán és óvatos leptekek közeldők a vas-kályhában. Izmos kezével fölémen annak ajtaját és kezdődja az levelet a sítörgő lángok között. A postán reggeli esztercebe a hírgyörgy nyekedését és egy pillanat alatt megmozgók a levelekből meg megmehethők. A szuhanc csak néz, megvárakja feje buját és méltatlanokolva szóli: Hat ezt csak mögmúndhatnák az emberek!

— **Gondatlanság áldozata.** F. h. 1-én delután Gimmer Mihály, Szobocsan József és meg egy társuk a zorkóház Poporucky erdőbe mentek la fosztásra. Egy bírnál az mezőkölén Gimmer Mihály vállára akasztott vadász fegyvereket s tavasza a bírné karfajához ütődött, a fegyver eszébe és a lövedék az elől haladó Szobocsan József hátába fordított, ki nyomban meghalt.

— **Pályázati hirdetésny.** Az alsó-lendvai iparos tanácsokkálka fellegelő bizottsága az iskolánál tureskedésben levő rajntaitól állásra pályázatot hirdet. Polgárműndő ötájtok kellőleg bevezetők és felszerelt kerényfők f. év februar hó 22-ig a tanácsokkálka foglaltságánál nyújtsák be.

— **Megszűntek a marhalvél kezelői bélyegzők.** Eddig minden marhalvél kezelő külön használt bélyegzőt, olyan alakot és feliratot, a minő jól esett nekik. Persze annyit fele és formájuk voltak ezek, a hány volt. Most megszűntek ezek a vármegye alsópánja f. év január 12-én 411. szám alatt kelt rendelgetvél ezeket a bélyegzőket beaztelték a marhalvél- a hivatalos bélyegzők a marhalvelekek a közseg hivatalos pecséttel látandók el.

— **Képes levelezőlapok árusítása kigihág.** ha az elarusították nesz hozzá iparigazolányá. Eddig képes levelezőlapokat bárki árusíthatott s open ezeket növedéket fölgalmak olyan orjási árnyokban, mint kevés mási fölgalmi ezikknek. Ennek a szabad árusítására most a kereskedelemügyi miniszter gátat vetett, egy konkrét esztercebe a kigihág, hogy a képes levelezőlapok nem eggyedarási, sorn postaiértelkeket nem képvénny, annak iparigazolány nélkül való árusítása ipari kigihág.

— **Ingyenes díszmáj Amerikán.** Aki e zímekt előlvasa, akaratlannal is Amerikán, a képtelenségek hazajára gondol. Pedig ezúttal sokkal közelebből, Budapestől, kelt származó a hír. A Pesti Napló Magyarországnak és legbizbb pártiotok és kiképlőköltelesen fűgélzen, szabadelvű és szákmódszerek napjárta úgy meg leve karacsonyra olvasott ajánlatok adalát esztercebe a kigihág, a gyönyörű kötésű, nevű illusztrációkkal díszített Zichy Mihály album-ot. E valóban értékes és nagy iródi méresect bíró művet, — melynek az

Althemum kiadásában megjelent eredetije 90 körülhaz kerül — a Pesti Napló új kvart kiadásában karacsányi ajándékul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetői is, akik egész éven át fel, nyelveznek, vagy havonként, de megfizetik nekik fizetendő első a Pesti Napló-ra.

OSAR VOK

BIHÁCS.

— Történeti beszéj 1592 évből.

Irta: egyházasszabókai Dervarics Kálmán.

(Folytatás).

A míg tehát Rudolf király heradsini magyarában az örökségét határos kedveseinek elő, pedig hat sehoggy sem sikerült neki az Alchemia, vagyis a nem nemes fennékné nemességek való átváltozásának kutató tudományát, vagyis az aranyésmálás művészetét megtanultani, illetve elsajátítani, pedig hat annak azon nyomorult korban, midőn a békét a törökötök elsősio körmei aranyérték kellett megvásárolni, igen nagy hasznát vehette volna, addig becsi kormánya — a magyar nemzetnek, Szapolyai Jánosnak királyiája történt megválasztása óta — haladás ellenesége, a Magyarország 1688 évből kiúzó, de a vakbuzgó s a vallását rapogó Rudolf király által visszatartott jezsuitákkal szövetségben, kik erősekkel felépültek és fanatizálással hatalomban állt, a királyi és a becsi kormányt fölé tolakodtak — valóságos önkény — uralmat gyakoroltak nemcsak az örökös tartományokban, hanem Magyarországon is, s a nikor és a miiben csak szeret tehette, a magyar nemzet sarkalatos jogait, szentesített törvényeit s ősi alkotmányát seregette s megnyíraltta.

A magyar nemzet végzetlen szerelők hazáját, mert nagyon jól tudta, hogy azoknál a nagy vívalon minden számaiba helyt; felvette verrel szerzett szabadságot és függetlenségét, mert nagyon jól tudta azt, hogy azok nélkül nincs magyar nemzet s hogy azok nélkül csak rabszolgaság az élet, a királynak és kormányának ezen verő serto erőszakos s a magyar alkotmányba tököző telte miatt felelősködőben, országgyűlését tartott s abból erősen feltérszerelt nyugotit a királynak, amelion a már törhetlen sereinek mielőbbi orrossátsá sirtgette.

Erő királyi hercege; a kaecorikai (Zalai.) hos és fivere Mátyás adott tartván, hogy ily visszas kormányzás, ily üdvöletlen önkény — uralom mellett a bírodalom szűföszték, s a már verő zaklatott s a török háborúk által borzastott nyomorba taszított magyar nemzet föllázad s az az ői az ellenség ellenében megvédőn keptelen Habsburg-ház jogára állt elszakad, mert annak már nem kellett egyéb, mint egy megbízható erős kéz, egy parányi székra, hogy romboló erővel lángra lobbanjon — a kormány gyepőlőt kezükbe ragadták, ezen tettük azonban Rudolf király, kieloben azt a gyant, hogy őtet fiverei nemcsak a tróniát, hanem életét is megfosztani akarták, meg inkább fokozván, Rudolf király többé nemcsak fivérét, hanem az azokhoz tartozókat sem fogadta, sőt ellenkezőleg öliük meg erősebben elárkozott és pedig amelyre, hogy a szent misét is csak sírá vassrostelelyai szorosan elzárt helyiségben halgatta s a Hadsin vár gyönyörű kertjén sem látogatta többé, hanem aheylt firosekhez hasonló ablakokkal ellátott folyosókon vezetge setált.

Ily szomorú, íy visszaszá állapot volt akkor! Fiverei nem felhettek ugyan hozzá, hanem azért találtak utat és módot arra, hogy szemérményességek telhetek neki urakiodói jogának és kötelességeik elhanyagolása miatt, — különösen erősebb adtak, hogy Magyarországot örökös panaszok hangzanak, s hogy őt a már már törhetlen állapot, szenvedés és nyomor miatt, melyet tapintatlan és nemis urakiodása, úgy a törököknek Magyarországon folytatott kalandorlása és rablása a nemzetre hozott, ily nagy az elvegredettség, hogy fellázadásról s elszakadásról lehet tartani.

S mit tett Rudolf Magyarország koronas királyja nemzete sereimeinek s panaszának orvoslására s verő zaklatott kedélyének lecsillapítására?

Mit tett? hitszögő lett, s a magyar alkotmány és hitvel, ellenére Magyar és Horvátországot nemet katonasággal árszította el, azok váraiba szintén nemet katonasággal rendelt, s annak főnökebe parancsnokul tizenhárom próbas „Gut Gsimar“ nemeteket nevezett ki, akik aztán nemet örökös, nemet örökösök, nemet szokást es nemet nyelvet indították a szegény magyar nemzetre, — s hogy ennek, róla nevező már kellenetlen s megunt panaszaitól szabaduljan, s hogy egy istemiseivel; Andromedával, Cores-Juno-Venus és Vestaló annál zavartalanabban társaloghasson, az aranyésmálás művészetét tökéletesen megtanulhassa s ötöt hrsadini magyarában senki se háborgassa, Magyarország helytartójava fivérét Ernő királyi herceget nevezte ki.

(Folytatása következik.)

7686 1902. újvász.

Árverési hirdeteményi kivonat.

Az alsó-legendvai kir. járásbírósgamz mell telekkönyvi hatóság közölné teszi, hogy a közegeti takarékpénztár végrehajtónak, ifj. Szabó János kislakosi lakos végrehajtási szenedvő elleni 616 kor. 93 fill. tökövelétele és járulékai iránti végrehajtási ügyében az alsó-legendvai kir. járási bíróság ítéletén levő: a) Kislakos község határában fekvő: a kislakosi 89. sz. újvi 175. hrsz. és végrehajtási szenedvőt ifj. Szabó János tulajdonul felvett egész ingatlanra 552 kor. kiküldési árban, a kislakosi 120. sz. újvi B. 1. a. Szabó János tulajdonul felvett 148. hrsz. ingatlan 1-esold részére 551 kor. kiküldési árban, 217. hrsz. ingatlan 1-esold részére 75 kor. kiküldési árban, az ugyanezen sz. újvben 1-esold részben Szabó János, 2-esold részben Toth János vak, 4-s részben Toth János és 1-esold részben Fata Teréz tulajdonul felvett: 93. hrsz. egész ingatlanra 384 kor. kiküld. árban, 113 328

1903. évi márczius hó 2-ik napján

d. e. 10 órákor Kislakos községebe a községbíró házaiban megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kiküldési árban átadott fog.

Árverezeni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10%-át készpenzben, vagy az 1881. LX. l. cz. 42. §-ában jelzett árólányommal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. a. kelt igazgatásügyministeri rendelet 8-ában kijelölt övadekpeses értékpapírban a kiküldött kezbeveve letenni, avagy az 1881. LX. l. cz. 170. §-a értelmében a hatámpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényi átszolgáltatni.

Alsó-legendva, 1902. évi november 5-én.

Az az-legendvai kir. bíróság mell telekkönyvi-hatóság.

Csiszar, kir. albiró.